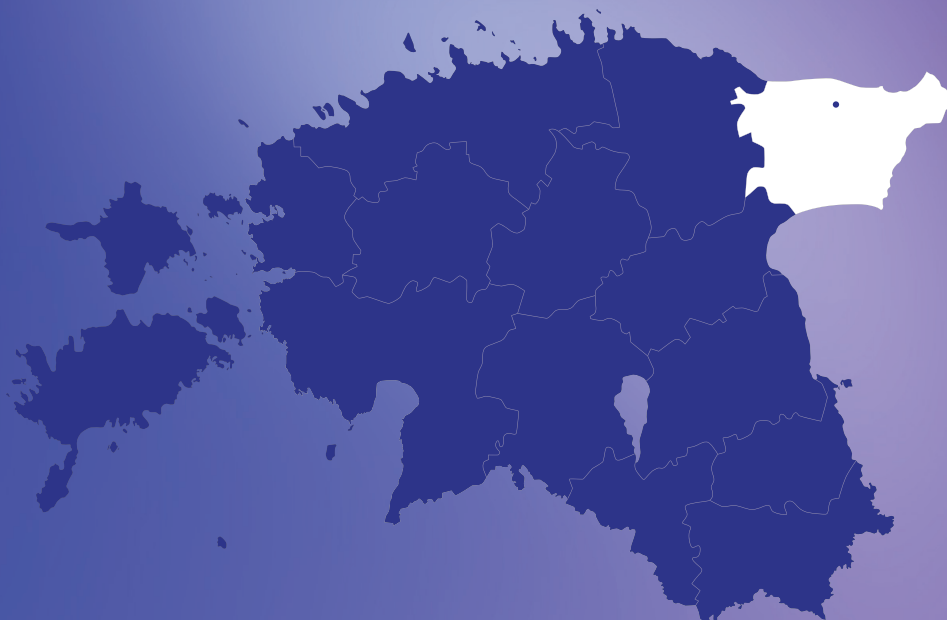


# Eesti Kontsert

EESTI KONTSERDI RESIDENTUURIPROGRAMM ETENDUSKUNSTNIKELE

## „EK Labor: Sündinud Jõhvis“ (tööpealkiri)



31.01.2023

## Regionaalpoliitiline kontekst

Kultuuriministeerium tegi sihtasutusele Eesti Kontsert ülesandeks pakkuda omalt poolt uudseid lahendusi Ida-Virumaa kultuurielu elavdamiseks ning teha ettepanekud, milliste algatustega saaks muuta Ida-Virumaa Eesti kultuuri-tegijatele ja kultuuriavalikkusele senisest atraktiivsemaks.

Paide teatri kogemuse põhjal oli näha, et loominguliselt ägedaid kunstnikke on võimalik Tallinnast välja meelitada küll. Samas tuli tõdeda, et ägedad loojad tahavad pigem teha oma loomingut ja see ei pruugi alati osutada konkreetse kogukonna kontekstis jätkusuutlikuks. Varasemast õppides ning valdkonnas tegutsevate professionaalidega konsulteerides jõudsime tõdemusele, et Jõhvi ei ole mõistlik viia (ega seal asutada) ühte loomingulist kollektiivi, vaid luua eriline residentuuriprogramm, mis võimaldaks eri rühmitustel ja loomeisikutel Ida-Virumaal mingi perioodi elada, luua ja seal oma uuslavastusi välja tuua.

Selline lühiajaline residentuur võib olla kasulik nii loojale kui ka kohalikule kogukonnale. Ühelt poolt saavad etenduskunstnikud keskenduda oma loomingule, viibides igapäevasest rutiinist eemal. Keskkonnamuutus ja uus kohalik kontekst võivad olla inspireerivad ja põnevad, eriti olukorras, kus loomingulisel tiimil on sel perioodil garanteeritud finantsiline tugi. Kohalikule kogukonnale võib olla põnev see, kui kindlaks määratud regulaarsusega tulevad piirkonda erinevad loomerühmitused üle Eesti, et just seal oma loomingut teha ja seonduvat kogukonnaga jagada. Uuslavastuste väljatoomine Ida-Virumaal võimaldaks ka laiemal publikul leida tee uute etenduspaikadeni Ida-Virumaal.

Selleks, et loomerühmituse integratsiooni ja mõju kohalikule kogukonnale veel laiendada, peab loomerühmitus lisaks uuslavastusele välja pakkuma ka kogukonda puudutava lisaprogrammi, mida nad oma residentuuri ajal saavad ellu viia. Et loominguline kooslus ei istuks vaid proovisaalis nn suletud uste taga, vaid otsiks kokkupuutepunkte kogukonnaga kogu residentuuri vältel, oodatakse rühmituselt erinevaid tegevusi, milleks võivad olla *workshop*’id koolides, kohaspetsiifilised lavastused linnaruumis, etendused hooldekodudes jne. Oluline on, et kui loominguline rühmitus residentuuri kandideerib, siis nad esitavad koos loomeprojekti kirjeldusega ka kohaliku kogukonda kaasava/ mõjutava programmi ülevaate – mida, millal, kuidas ja kellele kavatsetakse teha; mis eesmärgil ja mis võiks olla nende tegevuste mõju ning milliseid ressursse on nendeks tegevusteks tarvis. Need tegevused võivad (aga ei pruugi ilmtingi-mata) seotud olla konkreetse loomingulise projekti ettevalmistamisega.

Uuslavastuste ideed ja projektid võivad (aga ei pea ilmingimata olema) inspireeritud kohalikust temaatikast ja kontekstist. Oluline on projekti loominguiline tase ja ambitsioon, mis kõnetaks ja pälviks tähelepanu kogu Eestis ja rahvusvaheliselt (nt Rimini Protokoll'i projekt „100% Narva“). Uuslavastus võib, aga ei pea ilmingimata kaasama kohalikku kogukonda. Neid näiteid on palju, kus loominguilised projektid on kaasanud kohalikku kogukonda ja mis on toonud ja loonud põnevust kõigile selles osalejatele. Kaasata võib koole, klasse, eakaid ja teisi erinevaid demograafilisi rühmitusi. Kui residentuuriprogrammi valitud kollektiivil on varasemat repertuaari, siis saab nendega käia ringtuuril või korraldada (näiteks koolides) *workshop*'e.

## Kultuuripoliitiline reaalsus ja vajadus residentuuriprogrammi järele

- Vabakutseliste kunstnike sotsiaalsete garantiide puudumine, millele on taas aktiivsemalt hakatud tähelepanu pöörama (nt Andra Teede EPLis, 21.12.2022; Sveta Grigorjeva ERRi kultuuriportaalis, 3.01.2023; Tiit Aleksejev EPLis, 25.01.2023 jt);
- Projekte tehakse kultuurkapitali toetusest ja kõikidele projektidele sellest rahast lihtsalt ei jagu. Kultuurkapitali toetused on väikesed, antakse rohkematele, aga oluliselt vähem kui tegelikult projektide tegemiseks on vaja;
- Loomemeeskonnad on alamakstud, sest kultuurikapitali toetused on väikesed ning endiselt ei anna toetus tegevkunstnikele sotsiaalseid garantiisid;
- Eelarvevahendite nappuse tõttu ei saa keegi loomeprotsessi süveneda, sest korraga tuleb teha palju erinevaid asju, loomeprotsessid on kiired ja pinnapealsed, see mõjutab uute projektide loominguulist taset;
- Loomeprojektid on suures laastus pealinnakesksed, sest siin on olemas vajalik publik, et olulist publikutulu teenida;
- Residentuuride võimalusi on Eestis vähe, nende finantsiline võimekus on väike, need on tavaliselt pikkusega maksimaalselt 1 kuu ning nende eesmärk ei ole uuslavastuse väljatoomine, vaid süvenemine kuuks ajaks uude loomeprotsessi;
- Senised residentuurid on üldjuhul ühele inimesele ega paku võimalust loominguulise meeskonnaga koos midagi katsetada, veel vähem uuslavastust välja tuua.

## Eesti Kontserdi residentuuriprogrammi eesmärk

- Residentuuri eesmärk on tuua Ida-Virumaale (peaasjalikult Jõhvi) kolme-kuuliste residentuuride näol omanäolisi ja ägedaid tegevkunstnikke üle terve Eesti;
- Pakkuda tegevkunstnikele võimalust süveneda oma uuslavastuse väljatoomisele, pakkudes omalt poolt selleks sotsiaalseid garantiisid, finantsilist ja produktsiooni tuge;
- Tuua Jõhvis 3 aasta jooksul välja 3 uuslavastust aastas. Ühtlasi töötatakse võimalusega mängida „Sündinud Jõhvis“ uuslavastusi ka teistes Eesti Kontserdi kontserdimajades.

## Residentuuriprogrammiga pakutavad võimalused

- Väljatöötatava residentuuri formaat võimaldaks loomingulistel koostistel kolme kuu jooksul täielikult süveneda oma loomingulisse maailma eesmärgiga tuua välja uuslavastus;
- Kolmeks kuuks määratakse kuni 4-le loomemeeskonna liikmele 125% kultuuritöötaja miinimumpalga suurune töötasu, mis võimaldab neil end täielikult residentuuri projektile pühendada;
- Kõik loomemeeskonna liikmed elavad kolm kuud Jõhvis (või mujal ida-Virumaal), kus neile võimaldatakse kolmeks kuuks tasuta majutust;
- Kolmeks kuuks võimaldatakse loomingulisele rühmitusele tasuta proovisaalide kasutamise võimalust;
- Lisaks määratakse ka projektile lavastuskulude eelarve, mis võimaldab uuslavastuse väljatoomisega seotud kulud katta;
- Kohapeal on olemas projektijuht, kes aitab uuslavastust produtseerida, turundada, vajadusel lisaraha taotleda ja kohaliku kogukonnaga suhelda.

## Residentuuriprogrammi läbiviija garanteerib

- Palgafondi 125% kultuuritöötaja miinimumpalga ulatuses kuni 4-le inimesele kolmeks kuuks;
- Produktsioonikulude kuni 15 000 EUR (vastavalt taotluses esitatud eelarvele) katmist;
- Abi projekti turunduskommunikatsiooni väljatöötamisel ja elluviimisel;
- Tasuta majutust Jõhvis kuni 4-le loomingulise meeskonna liikmele kolme kuu jooksul;
- Prooviruume uuslavastuse väljatoomiseks;
- Lavaruumi uuslavastuse väljatoomiseks;
- Produksendi tuge, kes teab kohalikke olusid.

## Residentuuri tingimused (uuslavastus)

- Loominguline kollektiiv elab kolme kuu jooksul Jõhvis, et sealseid võimalusi kasutades tuua välja uuslavastus;
- Residentuuri lõpus toimub esietendus ja uuslavastust mängitakse Jõhvis vähemalt 7 korda;
- Peale selle, et uuslavastus tuuakse välja ja seda mängitakse Jõhvis, on residentuuri lisatingimuseks, et loominguline kollektiiv töötab välja ja viib ellu ka kohalikku kogukonda hariva ja kaasava programmi. Need võivad olla suunatud erinevatele sihtrühmadele (lasteaialapsed, õpilased, töötud).

## Residentuuride ajakava

Igal aastal toimub kolm residentuuri:

- veebruar–aprill;
- juuni–august;
- oktoober–detsember.

## Kandideerimise protseduur

- Residentuuri kandideerimine toimub üks kord aastas;
- Avaldus esitatakse SA-le Eesti Kontsert selleks ettenähtud korras (kord vajab väljatöötamist);
- Taotluste esitamise tähtaeg on 15. mai (vorm ja tingimused vaja välja töötada);
- Otsused kinnitatakse komisjoni poolt 1. juuliks (komisjoni koosseis ja otsustamise protseduur vaja välja töötada).

## Residentuuri valikukriteeriumid

- Loomingulise meeskonna motivatsioon ja pühendumus;
- Lavastusprojekti kunstiline tase;
- Lavastusprojekti sobivus Ida-Virumaa konteksti;
- Kogukonda kaasavate tegevuskavade selgus ja läbimõeldus residentuuri ajal;
- Konkreetne kohalikku kogukonda kaasavate tegevuste plaan ja läbiviimise kava;
- Kohalike olude ja võimalike koostööpartnerite tundmine ja nendega eelneva kontakti omamine.

## Lisainfo

**Kertu Orro**, [kertu.orro@concert.ee](mailto:kertu.orro@concert.ee)

**Andri Maimets**, [andri.maimets@concert.ee](mailto:andri.maimets@concert.ee)